

רב ראשי אחד — או שנים ?

רב ראשי אחד — ולא שנים! זה היה נושא הדו־שיח שהתקיים מטעם „המפלגה הליכודית“ לקראת הגשת חוק לכנסת. „חיסול הרבנות הזוגית במדינת ישראל ובחירת רב ראשי אחד“.

על הבמה ישבו מגיש הצעת החוק הנ"ל, חבר הכנסת יזהר הררי, יושב ראש „הסיעה הליבראלית“ בכנסת, חבר הכנסת בנימין שחור ראש דוברי „המפלגה הדתית לאומית“ בשאלת הרבנות. הרב פרופ' רבינוביץ, לפניו רבה של דרום אפריקה, והידוע מאישי תנועת החרות, „הפרופ' אורבך, והיו"ר ד"ר יעקבי נציג „הליברלים“ בעיריית ירושלים.

היו"ר פתח את הדיון על הצעת החוק הנ"ל שמפלגתו עומדת להגיש בקרוב לכנסת, ומקוה לשכנע את מרבית חברי הכנסת מכל המפלגות למען ביטול הרבנות הזוגית, ובחירת רב אחד לישראל, ומסר את רשות הדיבור למגיש הצעת החוק, ח"כ יזהר הררי, אשר התריע על הפיצול העדתי המופרז המסכן את שלום העם ואחדותו, „למען מיוזג גלויות לחסל את האבסורד שברבנות הזוגית, וכדי לא לתת לספרדים ועדות המזרח הרגשת קיפוח, הם יציעו שהרב הראשי יצחק נסים ימשיך לכהן כרב ראשי יחיד, וכן בתל-אביב הרב אונטרמן, ובחיפה הרב קניאל, וכך לחסל את הפיצול העדתי, והביע תקווה שחברי הכנסת מכל המפלגות, יתמכו בהצעתו, כדי לחסל את סכנת העדתיות מישראל“.

אחריו החרה החזיק הפרופ' הרב רבינוביץ, לפניו רבה של דרום אפריקה ועתה בישראל, אשר הוכיח באותות ובמופתים שהסכנה הגדולה לדת, לרבנות ולמדינה היא ברבנות הזוגית, והוא שוכנע כבר מזמן לכך מכמה טעמים, והעיקרי, בנסיעתו למען „המגבית המאוחדת“ באוסטרליה, ובחזרה בניו-דלהי, עלה למסוּו השגריר המיועד של בורמה לישראל, ובשיחה הזאת השגריר הבורמזי עורר את תמיהתו על הרבנות הזוגית, והוכיחו על זאת ועוד טעמים, ובפרט שכבר 4 שנים מכהן רב ראשי אחד — והכל מתנהל כשורה, ואין בזה כל אסון, וגם הוא מסכים ומציע שהרב יצחק נסים ימשיך לשמש כרב ראשי ויחיד לכל חייו, וציק את השגיו הרבים של הרב הראשי, ועל התמצאותו בפוליטיקה ובכל הבעיות הבינ-לאומיות. „הנה מת האפיפיור, הרב נסים שלח מברק תחומים, נבחר אפיפיור, הרב נסים שלח ברכה, זה מוכיח שהרב הראשי נסים מעורה בכל החיים הפוליטיים הבינ-לאומיים ועל כן הוא ראוי לכהן כרב ראשי יחיד לכל העדות והשבטים, והקץ לפיצול העדתי הפוגע באחדות העם וביצירתו התרבותית“.

אחריו דיבר חבר הכנסת מטעם „המפלגה הדתית לאומית“ מר בנימין שחור המהווה את הברית התיכון בשאלות בחירת הרבנות והסכמי מפא"י מפד"ל בנידון. ראשית קרא לח"כ יזהר הררי בעל הצעת החוק „רב ראשי אחד“ להתאזר בסבלנות והזמן יעשה את שלו, והוכיח כי מסיבות שונות ומתוך חישובים שונים, מפלגתו לא תוכל לעת עתה לתמוך בהצעת החוק „כי לא אפשר דרא“ וגילה טפח מהמתכשל במטבח הקואליציוני, והסכם „מפא"י-מפד"ל“ בשאלות בחירת הרבנות והמועצות הדתיות „אנו הבאנו לכנסת את חוק הדיינים ובה אין כבר סעיף המחייב מחצית ספרדים ומחצית אשכנזים, והכנסת אישרה אותה, ובתי הדין הם במסגרת חוק קבוע, ואנו לא הגשנו את חוק בחירת הרבנות והרבנים הראשיים, בהסכם עם מפא"י כדי לא להנציח בחוק את הפיצול העדתי ברבנות“, וכל הצעדים שעשיתי התייעצתי עם הרב הראשי נסים, ועוד יותר אנו הצענו לרב הראשי חוק צמיתות, והוא סרב“.

אחרון הנואמים היה ההיסטוריון פרופ' אורבך, אשר שלל את גישת נציגי שלשת המפלגות, והוכיח שהסמכות התורנית הזוגית, היתה מקדמת דנא, ועוד בימי המשנה ואחרי כן ולא ראו בזה מקור לאסון אלא לברכה, ויש דינים ומנהגים שנוצרו במשך אלפים שנות

הגלות של שני השבטים והם מחייבים שני רבנים, כדי שיוכלו לרעות צאן מרעיתם, ואין בכך כל אסון לאומי.

ובקשר לתפקידי הרב הראשי שציין פרופ' רבינוביץ, דחה פרופ' אורבך קנה-מידה זאת לפעלם של רבנים ראשיים, ואמר: "יש עוד הרבה תפקידים חשובים ומיוחדים לרב הראשי, מאשר לשלוח מברקי תנחומים וברכה לאפיפיורים".

בסיום הנאומים, הקהל ביקש לשאול שאלות, ולהשיב לנואמים. חבר הכנסת ברוך עוזיאל הספרדי אמר "זה לא צודק שרק אשכנזים ידברו בנושא שענין מכריע בו גם לספרדים".

אך היושב ראש סירב לתת רשות דיבור ולעורר ויכוח בנושא זה. ח"כ עוזיאל עזב את האולם ברעגה, הקהל התמרמר, וכתב שורות אלה קם בלי רשות, להשיב מלחמה שערה לאלה החותרים לחיסול הרבנות הספרדית, תמיכתו הנלהבת של הקהל הרגיעה את היושב ראש להפסיק את דברי התשובה, והנאומים שמעו את דבר היהדות הספרדית בקוצר רוח. "ראשית ידוע לנואמים הנכבדים, כי שלשלת ארוכה ומפוארת היא נחלת הרבנות הספרדית והראשונים-לציון, ידועים ומובנים ליודעי דת ודין הבדלי מרן ומורם אשר ענקי עולם דשו בה, וח"כ יזהר הררי בטח לא מתמצא בהם, השלטון התורכי הכיר רק בחכם באשי הספרדי, וידוע שהרבנות האשכנזית היתה נעדרת סמכויות, ורק מטוב ליבם של הרבנים הספרדים והראשונים-לציון, ניתן זכות סמכות רשמית גם לרבנות האשכנזית, והנה היום אתם באים להשיב לנו רעה תחת טובה, ולחסל את שטח המחיה היחיד שנשארה ליהדות הספרדית והמזרחית, היינו הרבנות, בכל מוסדות הסוכנות, הכנסת, הממשלה והמדינה, דחקתם אותנו לקרן זוית, וציבור שמהווה 60% מאוכלוסית המדינה אין לו ייצוג, וחי תחת אפטרופסות של מפלגות אשכנזיות.

נשאר לנו שטח מחיה יחיד שלאורו אנו מחנכים ומלהיבים את בנינו להמשיך ללמוד בשיבות, כי יהיה להם עתיד ברבנות, בדיינות ובשאר כלי קודש.

הנה אתם באים לגזול מאתנו גם שטח מחיה אחרון זה, בסיסמאות שקר וזיוף של מיוזג גלויות, וחיסול עדתיות, ויש סכנה שתצליחו באמצעות ידיכם המהווים רוב מוחלט בכנסת, וכל המפלגות בסתר ליבם מעונינים לחסל תובעי זכויות — אך כאן טמון חומר נפץ אשר יזעזע את אשיות המדינה כי בנפשנו הדבר.

ואתה, חבר כנסת יזהר הררי, מגיש חק חיסול הרבנות הספרדית, מה מפריע לך לשאול הלכה ודין תורה, האם מפני שמכהנים שני רבנים ראשיים, ובאם יהיה רב ראשי אחד תלכו אתה ומפלגתך לשאול שאלות הלכה ודין?

מדוע לכם להתערב בשטח שאינו נוגע לכם, הלא נציגי המפלגה הליברלית הצביעו נגד חוק ביצור החזיר מהמדינה. (מר יזהר הררי ענה בעזות ובלי בושה, "לצערי לא הייתי בדיון החוק בארץ, אילו הייתי בדיון הכנסת, לא בקלות הייתי נותן לקבל "חוק ביצור החזיר" המגביל את חופש הפרט במדינה, והייתי מצביע נגד קבלת החוק) ובקשר לאדיבותכם להשאיר את הרב נסים, כרב ראשי יחיד, זוהי סוכריה המכילה רעל ומיתת נשיקה לשלשלת הרבנות הספרדית והמזרחית ומתוך נסיון המציאות והנתונים במפלגות המדינה, אנו בטוחים שזה יהיה סוף הרבנות הספרדית והמזרחית, והראיה בדיינות אשר הורדתם את סעיף החוק המחייב מחצית ספרדים ועדות המזרח, ועל כן מתוך 65 דיינים בבתי הדין הרבניים יש רק 17 ספרדים עדות המזרח ותימנים, וזה עוד אחח טוב לעומת מערכת המשפט החילונית ושאר מוסדות הציבור והעם במדינה.

ההשגחה העליונה קבעה לחלק את הארץ לשתיים עשרה שבטים, וכל שבט מילא תפקידו במסגרת עם ישראל, ולא ראו בזה אסון אלא ברכה, לשבט הספרדי והמזרחי, אשר יצאו מתוכו ענקי עולם כהרמב"ם, ר' יהודה הלוי, בן-גבירול ומרן הבית יוסף ועוד נועדים עוד תפקידי יצירה חשובים, אל לכם לפגוע בציפור נפשנו במעמד הרבנות הספרדית, אל

בכ"ב אב ש.ז. (12.8.63) התפרסמה בצבור פניתו של ד"ר אריה וגנר לפתוח בחקירה נגד השופט חיים כהן על חלול רגשותיו הדתיים לפי סעיף 149 לפקודת החוק הפלילי, 1936.

כתגובה לאותה ידיעה התפרסמה תשובת המשטרה המסרבת לטפל בתביעה זאת. והסיבה: חוסר ענין צבורי!

הדבר אינו כך. ההשואה שהשווה השופט חיים כהן את דיני ישראל לחוקי הגזענות הנאצית של גירנברג.

היא ענין צבורי ממדרגה ראשונה.

באשר צבור רחב ביותר במדינה ובתבל כולה, נפגע מבטוייו הגסים של השופט כהן.

דברי השופט כהן מחללים את זכרם המקודש של מליוני קרבנות השואה, את זכרם של קדושי האומה שנתנו נפשם על קדוש השם משך כל הדורות, ואת יסודות המסורת היהודית שהיא יסוד מוסד לקיומנו — ועל כן מצטרפים אנו לתביעה להעמיד את השופט הנכבד לדין על העבירה שעבר.

הצעתנו נובעת דוקא משום שכבוד בית המשפט העליון ויוקרתו בצבור יקרה לנו, לא יתכן שאצטלת השופט העליון תהיה לו למגן לעברות חמורות כאלו.

צעירי פועלי אגודת ישראל צעירי המפלגה הדתית הלאומית

תציתו אש מחלוקת עדתית במדינת ישראל, כי בנפשנו הדבר!"

בסיום הדו־שיח החרף, הקהל השתומם מה פתאום „המפלגה הליברלית“ באה להציע חוק בשטח הרבנות, שהיא כל־כך רחוקה ממנה, וידועה כאנטי־דתית, והצבעותיה בכנסת, והצעותיה השונות ובמיוחד דעתה הידועה משנים בקשר לקבלת „חוק נשואים אורחיים“, ושאר התנהגויותיה האנטי־תורתיות, מה הגורמים הדוחפים אותה להצעה זו, של מפלגה אשר לכמה אלפי חבריה דרושים 2 נשיא־מפלגה, והם ד״ר פנחס רוזן לספק את הפרוגרסיבים לשעבר, ופרץ ברנשטיין לספק את הציונים־הכלליים, הם לא מוכנים לוותר על נשיאות זוגית במפלגתם הננסית, ובאים לחסל רבנות זוגית שיש לה שלשלת דורות. למיליוני יהודים בישראל ובתפוצות ספרדים ואשכנזים מספיק רב אחד, ולמפלגה הליברלית — קיקיון דיונה זקוקה לשני נשיאים.

כאשר נלחצו דוברי הליברלים לפשר מעשיהם, הם הודו, שלהם אין ענין רב בקשר לרבנות, אך יש להם חברים ופעילים שלוחצים עליהם בכיוון זה, על כן נולדה הצעת החוק לחיסול הרבנות הזוגית שתוגש על ידי חבר הכנסת יזהר הררי, שכל יחוסו התורני הוא זה שהרב קוק זצ״ל חתם על תעודת לידתו.

מתוך חוגי הליברלים נרמז שמאחרי הצעה זו פעילים חבריהם הדתיים, ובראשם בנו של הרב הראשי נסים שהיה מועמד הליברלים לכנסת והוא פעיל מאוד במפלגתם בשטחים שונים ובפרט בשטח הרבנות והדת.

באם רמזים אלה נכונים הרי בושה תכסה פנינו, שמתוך הרבנות והיהדות הספרדית קמו אנשים אשר נותנים גרון לעקור את העץ אשר עליו יושבים ומפריו אוכלים.

הרבנות הספרדית והמזרחית בלי הבדלי ארגון ואגודה חייבים להתאחד וליצור חזית משותפת למען ביטול הצעת החוק אשר יחסל את הרבנות הספרדית.

היהדות הספרדית ועדות המזרח בלי הבדל עדה ומפלגה חייבים לעמוד כחומה בצורה מאחרי הרבנות הספרדית והמזרחית, לביטול מזימת ניתוק שרשרת הזהב ושלשלת התפארת של גדולי תורה, רבנות והראשונים־לציון מהשבט המזרחי והספרדי המפואר.